

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

ГОДИНА XXXVI БРОЈ 47
23. септембар 2016.

„ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“ АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ ПРЕВОЗ РОБЕ „СРБИЈА КАРГО“

Одлука Одбора директора
„Србија Карго“ а.д.
(од 14.9.2016. године)
Број: 4/2016-181-77

На основу члана 24. Статута Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“ („Службени гласник РС“, бр. 60/15), Одбор директора „Србија Карго“ а.д. је на седници одржаној дана 14.9.2016. године, донео

ОДЛУКУ

Доноси се Програм оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад у Акционарском друштву за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд.

Програм из тачке 1.саставни је део Одлуке.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Одлуку објавити у Службеном гласнику „Железнице Србије“.

Образложење

Одредбе чл. 27-31 Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“ бр. 101/05 и 91/15) предвиђају да је послодавац дужан да изврши периодичну проверу (годишњу, за послове са повећаним ризиком и четврогодишњу за остале послове) оспособљености запослених за безбедан и здрав рад на поверили пословима и конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са Актом о процени ризика и донетим Програмом оспособљавања.

Програмом оспособљавања чији садржај послодавац мора да обнавља и прилагођава, врши се провера оспособљености запослених за рад на поверили пословима у циљу онемогућавања и смањења повређивања или здравственог оштећења које настају на раду и вези са радом.

На основу изнетог, донета је Одлука као у диспозитиву.

Одлука Одбора директора
„Србија Карго“ а.д.
(од 14.9.2016. године)
Број: 4/2016-181-77

На основу чл. 27-31. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“, бр. 101/05, 91/15) и чл. 24 и 38. Статута Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд („Службени гласник РС“, број 60/15), Одбор директора „Србија Карго“, а.д. је на седници одржаној дана 14.9. 2016. године, донео

ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД У АКЦИОНАРСКОМ ДРУШТВУ ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ ПРЕВОЗ РОБЕ „СРБИЈА КАРГО“, БЕОГРАД

ОПШТИ ДЕО

Члан 1.

Програмом оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад у Акционарском друштву за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд (у даљем тексту: Друштво), утврђује се оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад на пословима које обављају у Друштву, начин оспособљавања, провера оспособљености за безбедан и здрав рад, програмски садржај за оспособљавање и евиденција о оспособљавању за безбедан и здрав рад.

Члан 2.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад на одређеним пословима врши се:

1. приликом заснивања радног односа;
2. услед премештаја на друге послове;
3. приликом увођења нове технологије;
4. приликом увођења нових средстава за рад;
5. приликом промене процеса рада;
6. ако послодавац одреди запосленом да истовремено обавља послове на два или више радних места;

7. ако код послодавца (на основу уговора, споразума или по било ком другом основу) рад обављају запослени код другог послодавца;
8. услед периодичне провере оспособљености запослених.

Члан 3.

Дужност сваког запосленог је да се упозна са свим врстама ризика на свом послу и мерама за безбедан и здрав рад и да се оспособи за безбедан и здрав рад како би био заштићен од повређивања и здравствених оштећења и теоријски и практично био оспособљен за рад на одређеном послу.

Члан 4.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад врши се теоријски и практично, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и овим програмом.

Додатно оспособљавање се истовремено може вршити кроз одговарајуће публикације које се уручују запосленима путем обавештења, инструкција, плаката, упутства, графика, приказивањем филмова из области безбедност и здравља на раду и сл.

У процесу оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад треба сачинити метод предавања у комбинацији са филмом, видеом, дијапозитивом и сл.

Такође треба користити метод демонстрације и метод практичног рада.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад врши се у току радног времена, а трошкове оспособљавања сноси Друштво.

Члан 5.

Запослени не могу започети са радом на одређеним пословима док се не изврши њихово оспособљавање за безбедан и здрав рад, о чему строго води рачуна лице које обавља послове безбедности и здравља на раду и непосредни руководилац организационог облика у Друштву.

Уколико запослени истовремено обавља послове на два или више радних места, он мора бити оспособљен за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 6.

Теоријско оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад врше лица за безбедност и здравље на раду која су Решењем генералног директора одређени за обављање ових послова (у даљем тексту: Решење), а практични део непосредни руководилац запосленог.

У случају потребе стручно оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад запослених (возачи карета, виљушкара, дизаличара, компресористе и сл.) врши пре-дuzeћe регистровано за вршење тих послова које испуњава прописане услове за такво оспособљавање и поседује прописану лиценцу.

Члан 7.

Теоријски део оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад врши се на предавањима, курсевима, семинарима и сл.

Члан 8.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад приликом заснивања радног односа или премештаја на друге послове врше лица за безбедност и здравље на раду који су Решењем генералног директора одређени за обављање ових послова.

Члан 9.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад врше лица за безбедност и здравље на раду који су Решењем одређени за обављање ових послова.

Члан 10.

Ванредно оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и провера оспособљености мора се обавити у организационим деловима где је дошло до изразитог повећања броја повреда на раду, нарочито тежих, смртних и колективних повреда на раду.

Ванредно оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад врше лица за безбедност и здравље на раду који су Решењем одређени за обављање ових послова у складу са овим програмом.

ПРОВЕРА ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗАПОСЛЕНОГ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 11.

Теоријски део провере оспособљености запослених за безбедан и здрав рад врше лица за безбедност и здравље на раду који су Решењем одређени за обављање ових послова путем тестова, који се са одговорима запослених чувају у њиховим досијеима.

Практична оспособљеност запослених за безбедан и здрав рад на одређеном послу врши се путем практичне демонстрације рада на одређеном послу и под надзором непосредног руководиоца, о чему он даје писмено мишљење лицу за безбедност и здравље на раду.

За време практичног оспособљавања запослени не сме самостално да рукује опремом за рад.

Члан 12.

На поновну проверу оспособљености запослених за безбедан и здрав рад упућује се запослени који је дао више од 20 % нетачних одговора на питања из теста.

Члан 13.

Запослени који није оспособљен за безбедан и здрав рад на одређеном послу и то се утврди у поновном поступку провере његове оспособљености, не може радити на послу који обавља и премешта се у складу са Законом и Колективним уговором на друге одговарајуће послове.

Члан 14.

По обављеној провери знања из области безбедности и здравља на раду запосленог на тесту на коме је запослени показао задовољавајући успех, констатује се да је запослени способан за самосталан и безбедан рад на одговарајућим пословима.

**САДРЖАЈ ПРОГРАМА ОСПОСОБЉАВАЊА
ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД****Члан 15.**

Садржај програма оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад састоји се од:

1. Стицања теоријског знања из области безбедности и здравља на раду
2. Упознавања са непосредним опасностима и штетностима на раду и мерама безбедности и здравља на раду
3. Упознавања са специфичним опасностима и штетностима на раду и мерама безбедности и здравља на раду везаним за железнички саобраћај
4. Стицања практичног знања о коришћењу опреме за рад, коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду и пружања прве помоћи.

ТЕОРИЈСКИ ДЕО**Члан 16.**

Теоријски део провере оспособљености запослених за безбедан и здрав рад обухвата основна знања:

- Појам и задаци безбедности и здравља на раду;
- Организација и спровођење безбедности и здравља на раду у Друштву;
- Упознавање са прописима о безбедности и здравља на раду;
- Опасности и штетности које угрожавају безбедности и здравља на раду;
- Опште, посебне и претходне мере безбедности и здравља на раду;
- Опрема за рад и периодични преглед опреме за рад и испитивања услова радне околине;
- Обавезе и одговорности за спровођење прописа и мера безбедности и здравља на раду;
- Радна места са повећаним ризиком;
- Опасности и мере заштите од струјног удара;
- Повреде на раду;
- Средства и опрема за личну заштиту на раду;
- Опасности и мере заштите при кретању по колосеку;
- Пружање прве помоћи.

**САДРЖАЈ ПРОГРАМА ОСПОСОБЉАВАЊА
ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД
У СЕКТОРУ ЗА ВУЧУ ВОЗОВА****Члан 17.**

За запослене у Сектору за вучу возова оспособљавање за безбедан и здрав рад обавља се према следећем програмском садржају:

- Опасности и мере безбедности и здравља на раду приликом коришћења – експлоатације дизел локомотиве;
- Опасности и мере безбедности и здравља на раду приликом коришћења – експлоатације електролокомотиве;
- Опасности и мере безбедности и здравља на раду приликом коришћења – експлоатације парне локомотиве;
- Мере безбедности и здравља на раду приликом руководња окретницама и преносницама;
- Мере безбедности и здравља на раду приликом коришћења опреме за рад.

**САДРЖАЈ ПРОГРАМА ОСПОСОБЉАВАЊА
ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД У
СЕКТОРУ ЗА ОДРЖАВАЊЕ ВОЗНИХ СРЕДСТАВА****Члан 18.**

За запослене у Сектору за одржавање возних средстава оспособљавање за безбедан и здрав рад обавља се према следећем програмском садржају:

- Мере безбедности и здравља на раду приликом коришћења опреме за рад;
- Опасности и мере безбедности и здравља на раду приликом обављања послова бравара, ковача, механичара, електромеханичара, заваривача;
- Опасности и мере безбедности и здравља на раду приликом обављања столарских и сличних послова;
- Опасности и мере безбедности и здравља на раду при раду са подподним стругом, дизалицама и уређајима за рад;
- Опасности и мере безбедности и здравља на раду у пескарама и компресорским станицама, котловским постројењима.

**САДРЖАЈ ПРОГРАМА ОСПОСОБЉАВАЊА
ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД У
СЕКТОРУ ЗА ТРАНСПОРТНЕ ПОСЛОВЕ****Члан 19.**

За запослене у Сектору за транспортне послове оспособљавање за безбедан и здрав рад обавља се према следећем програмском садржају:

- Опасности и мере безбедности и здравља на раду приликом утовара и истовара ствари;
- Опасности и мере безбедности и здравља на раду приликом превоза опасних материја и нарочитих пошиљки;

- Опасности и мере безбедности и здравља на раду приликом руковања и одржавања опреме за рад;
- Опасности и мере безбедности и здравља на раду при комерцијалном прегледу воза.

ПРАКТИЧНИ ДЕО

Члан 20.

Практични део оспособљавања за безбедан и здрав рад обухвата:

- Упознавање запосленог са опремом за рад, њеним техничким и радним карактеристикама, начином рада, руковањем и правилном употребом у току обављања послова;
- Употреба и одржавање личних заштитних средстава;
- Презентација безбедног и сигурног рада са опремом за рад;
- Правилна употреба ручног алата;
- Пружање прве помоћи повређеном или изненада оболелом запосленом.

Члан 21.

Након спроведеног оспособљавања за безбедан и здрав рад запослени добија Образац 6 у коме се из Акта о процени ризика број: 300/2009-1413 од 02.09.2009. године уписују све опасности и штетности, односно наводе се сви утврђени ризици на радном месту са предложеним превентивним мерама за безбедан и здрав рад.

Члан 22.

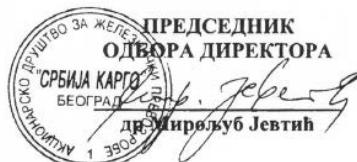
Оспособљавање за безбедан и здрав рад других лица која нису запослена у „Србија Карго“ а.д., а која на основу уговора, споразума или по било ком другом основу обављају послове у Друштву, лица која се налазе на стручном оспособљавању ради обављања приправничког стажа, односно полагања стручног испита, као и ученика и студената који обављају стручну праксу у радној околини Друштва прописано је Упутством бр. 2/4/2016-130-56 од 27.6.2016. године.

Члан 23.

Програм ступа на снагу даном доношења.

Члан 24.

Програм објавити у Службеном гласнику „Железнице Србије“.

**Одлука Одбора директора
„Србија Карго“ а.д.
(од 14.9.2016. године)
Број: 4/2016-182-77**

На основу члана 24. Статута Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“ („Службени гласник РС“ бр. 60/15), Одбор директора „Србија Карго“ а.д. је на седници одржаној дана 14.9.2016. године, донео

ОДЛУКУ

1. Доноси се Упутство о превентивним мерама за безбедан и здрав рад на висини приликом вршења контроле пломби на крову кола-цистерни на индустријском колосеку Рафинерије нафте Панчево - у Блоку прерада – НИС а.д. Нови Сад.
2. Упутство из тачке 1. саставни је део Одлуке.
3. Ова одлука ступа на снагу даном доношења.
4. Одлуку објавити у Службеном гласнику „Железнице Србије“.

Образложење

На основу Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“, бр 101/05, 91/15) и Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад, послодавац је дужан да предузме превентивне мере и оспособи за безбедан и здрав рад запослене који изводе радове на висини приликом вршења контроле пломби на крову кола-цистерни као и да донесе упутство за коришћење опреме за рад на висини и уреди поступак рада.

Предложеним Упутством се утврђује поступак рада и превентивне мере при коришћењу покретне платформе за рад на висини приликом вршења контроле пломби на крову кола – цистерни на индустријском колосеку рафинерије нафте Панчево – у Блоку прерада, НИС а.д. Нови Сад.

На основу изнетог, донета је Одлука као у диспозитиву.

**Одлука Одбора директора
„Србија Карго“ а.д.
(од 14.9.2016. године)
Број: 4/2016-182-77**

На основу Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС бр. 101/05 и 91/15), Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад („Службени гласник РС“ бр. 23/09, 123/12 и 102/15) и члана 24. Статута Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд („Службени гласник РС“ бр. 60/15), Одбор директора „Србија Карго“ а.д. је на седници одржаној дана 14.9.2016. године, донео

**У П У Т С Т В О
О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА
БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД НА ВИСИНИ
ПРИЛИКОМ ВРШЕЊА КОНТРОЛЕ
ПЛОМБИ НА КРОВУ КОЛА - ЦИСТЕР-
НИ НА ИНДУСТРИЈСКОМ КОЛОСЕКУ
РАФИНЕРИЈЕ НАФТЕ ПАНЧЕВО - У
БЛОКУ ПРЕРАДА - НИС а.д. НОВИ САД**

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим упутством уређују се поступак рада и превентивне мере за безбедан и здрав рад код извођења радова на висини приликом вршења контроле пломби на крову кола-цистерни на индустриском колосеку Рафинерије нафте Панчево (у даљем тексту: РНП) - у Блоку прерада, НИС а.д. Нови Сад, приликом коришћења покретне платформе за рад на висини.

Под радом на висини подразумева се, рад који запослени обавља користећи ослонце на висини од 2 метра и више, мерено од нивоа чврсте подлоге, при чему радни простор није заштићен од пада.

Члан 2.

Основна правила за рад на висини на индустриском колосеку РНП:

1. Возовође који раде на контроли пломби на крову цистерни морају бити здравствено способни за рад на висини.
2. Контролу пломби на крову цистерни могу вршити само возовође који су оснапасљени за безбедан рад на висини.
3. Забрањен је рад запослених под дејством алкохола, психоактивних супстанци, у случају појаве знакова умора, болести, стреса или шока.
4. Током рада обавезно користити прописану личну заштитну опрему у антистатик изведби.
5. Забрањена је употреба електричних и електронских уређаја који нису у против експлозивној заштити (мобилни телефон, фото апарат, батеријска лампа и сл.), употреба отвореног пламена и алата који варничи.
6. Пре почетка рада, возовође морају извршити визуелну контролу безбедности радне локације (прилаза, прелаза, платформи), опреме која се користи за рад и опреме за заштиту од пада са висине. Пут до места обављања активности, као и само место рада мора бити очишћено од физичких и хемијских нечистоћа (блато, прашина, деривати, снег, лед и сл.) о чему се стара РНП.
7. Пре почетка пењања на кров цистерне, возовођа се мора уверити да је покретна платформа обезбеђена од самопокретања у складу са Упутством за руковање (упутство производа, које је приложено уз ово Упутство).
8. Приликом пењања и силаска са платформе и цистерне, обавезно се приджавати правила „три тачке

ослонца“ (истовремено придржавање за мердевине којима се пење на платформу са две ноге-једна рука или две руке-једна нога). При прегледу пломби на поклопцу цистерне обавезно је коришћење личне заштитне опреме за заштиту од пада са висине. Опрему за заштиту од пада са висине треба прегледати, употребљавати и складиштити у складу са УР-09.01.14-007: Упутством за рад на висини у НИС а.д. Нови Сад уз вођење одговарајућих записа (ова опрема се складишти у РНП-у, а њен свакодневни преглед и запис о провери њеног стања обавља стручни радник РНП-а). Такође, приликом преласка са платформе на кров цистерне обавезно је анкерисање, односно качење опреме за заштиту од пада са висине на дефинисана места за анкерисање на покретној платформи. На највишем нивоу самог газишта платформе, возовођа мора да повеже газиште са кровом цистерне спуштањем преклопног додатка. Дужина сигурносног ужета којим се врши анкерисање је максимално 2 м (ако постоји могућност подешавања прилагодити дужину тако да возовођа несметано може да се усправи).

Слике које приказују фазе поступања приликом пењања и спуштања на/са покретне платформе.

9. У случају екстремних временских услова (висока температура, грмљавина, пљусак, јак ветар), оштећења на сигурносној опреми или других фактора ризика, забрањено је пењање на кров цистерне до стабилизације временских услова, односно до отклањања фактора ризика. У овом случају, кола се примају без обављеног прегледа пломби на крову цистерне о чему возовођа мора уписати белешку у оба примерка Списка предаје К-93 Такође, возовођа саставља Извештај С-67 који предаје шефу станице за превоз робе Панчево главна.
10. Приликом комерцијалног прегледа возовођа мора извршити визуелну контролу исправности свих вентила на цистерни (да нема цурења робе) као и проверу пломби на свим вентилима, ручицама вентила, слепим матицама и на поколопцу на крову кола, што подразумева проверу исправности ручним повлачењем пломбе, да ли је исправно постављена (према Прилогу 24 Приручника за робни саобраћај СИТ) и да ли су њена ознака и број уписаны у товарни лист (Списак кола и/или Списак пломби). У случају уочених неисправности обавестити представника РНП-а и захтевати да се те неправилности **одмах** отклоне, о чему уписује белешку у Списак предаје К-93 (у оба примерка, од којих се један примерак предаје представнику РНП-а, а други магационеру станице Панчево варош по повратку у станицу). У овом случају возовођа мора саставити и Извештај возног радника о неправилностима на путу С-67 (Извештај С-67) који предаје шефу станице за превоз робе Панчево главна.
11. У случају да се неправилности из тачке 10. овог члана не могу благовремено отклонити што подразумева да ће се воз задржати дуже од технолошки предвиђеног времена задржавања воза на индустријском колосеку РНП, возовођа доноси одлуку, у договору са представником РНП-а и колским диспечером у станици Панчево главна (а у ноћној смени са колским от правником станице Панчево главна), да ли ће се воз задржати дуже од технолошки предвиђеног времена или ће кола код којих је утврђена неправилност искључити из воза. Уколико се кола искључују из воза, возовођа мора у оба примерка Списка предаје К-93 прецртати та кола и уписати разлог искључења кола у рубрику «Примедбе», а ако се због тог искључења кола воз задржава дуже од технолошког времена возовођа мора саставити и Извештај С-67 који предаје шефу станице за превоз робе Панчево главна. Такође, ако се воз задржи дуже од технолошког времена јер се неправилност отклања на лицу места при чему се кола не искључују из воза, возовођа мора о томе саставити Извештај С-67 који предаје шефу станице за превоз робе Панчево главна.
12. Приликом кретања на локацији користити искључиво предвиђене путање кретања, користити предвиђена средства на објекту (степенице, галерије и сл.).
13. Приликом прелазака преко колосека треба користити за то одређене прелазе. У току прелаза треба бити сконцентрисан на радну активност како не би дошло до спотицања-пада.
14. У случају повреде запослени морају једни другима пружити прву помоћ и уклонити повређеног од извора опасности. У случају пада, не померати повређеног пре имобилизације. Ако је она потребна, извршити привремену имобилизацију повређеног приручним средством. Позвати ватрогасну јединицу РНП на број 4339 и обавестити представника РНП. У случају инхалације и ингестије нафтних деривата, поступати у складу са препорукама из Безбедносне листе (Safety Data Sheet) за сирову нафту/нафтне деривате. У случају почетног пожара приступити гашењу доступним средствима. У случају већег пожара започети са евакуацијом запослених и добара и обавестити ватрогасну јединицу РНП на број 4222. Обавестити шефа станице Панчево варош.
- Пре сваког рада на висини возовођа мора извршити детаљну процену свих ризика, нарочито:
- Приступа радној позицији,
  - Извођењу пењања на кров кола,
  - Ризику од окружења,
  - Напуштању радне позиције,
  - Пружање помоћи услед акцидента.

Члан 3.

Обавезе возовође приликом коришћења покретне платформе за рад на висини:

- Да наменски користи опрему за рад на висини;
- Да пажљиво рукује опремом;
- Да провери постављање, померање, обезбеђење, нивелисање и закочивање покретне платформе;
- Да провери да се сви точкови покретне платформе налазе на наменској бетонској површини, а да је положај платформе у односу на цистерну такав да омогућава несметани прелаз са преклопног дела највишег газишта на кров цистерне током прегледања пломби, односно доволно удаљен од цистерне (изван товарног профила) приликом кретања маневарског састава (померања кола);
- Након сваког прегледа пломби на крову кола, возовођа је дужан да сиђе са платформе, помери платформу на безбедну удаљеност (изван товарног профила) и сачека ново постављање кола, затим да поново утврди сигурност пењања на платформу, и тек онда може поново да се попне у циљу извршења после;
- Давање сигналних знакова и наређења за маневарска кретања машиновођи (85 „Напред“, 86 „Назад“, 87 „Мало напред“, 88 „Мало назад“ и 91 „Стој“), ради постављања нових кола за преглед, дозвољено је тек након што возовођа после извршеног прегледа пломби на крову кола сиђе са платформе. **Забрањено је давање сигналних знакова са покретне платформе**, исти се могу давати искључиво са земље, када је покретна платформа удаљена и закочена на безбедном растојању од цистерне;

- У случају да је, приликом давања сигналних знакова, возовођа удаљен од локомотиве тако да је ван видног поља машиновође, поступа се према тачки 135. Упутства о маневрисању (Уп.42).
- Да редовно прегледа платформу пре употребе и уочене недостатке пријави представнику РНП-а и шефу станице Панчево варош, која је надзорна за овај индустријски колосек.
- Да правилно користи, складишти и одржава сва средства и опрему за личну заштиту која му је поверена за обављање послла као и ону којом је задужен,
- Да се придржава свих мера безбедности за рад на висини,
- Да након завршетка активности, радну локацију остави уредну и безбедну за рад, што подразумева да се покретна платформа мора удаљити на безбедно расстојање од цистерне и обезбедити од самопокретања зокочивањем, а да сигурносну опрему (заштитни опасач, сигурносно уже), која се складишти и прегледа у РНП-у, преда представнику НИС-а.

Члан 4.

Забрањен је рад на висини:

- Ако се не користи опрема за рад на висини,
- Ако се не поштују одговарајуће процедуре за рад на висини,
- Ако запослени није оспособљен за рад на висини,
- Ако запослени није обавио одговарајући лекарски преглед (сваке године),
- Ако није обезбеђена одговарајућа документација за опрему и средства личне заштите,
- Ако временски услови не дозвољавају рад на висини:
  1. када спољна температура буде нижа од -18 0C, односно виша од +35 0C,
  2. при брзини ветра већој од 12,5 m/s не сме се користити платформа;

Члан 5.

Мере безбедности при радовима на висини:

За време рада на висини возовођа мора да се придржава следећег:

- Увек да је везан заштитним опасачем по могућности изнад своје главе, за места чију сигурност проверава пре него што закорачи на нови ослонац,
- На нови ослонац закорачује и ослања се тек пошто је проверио његову сигурност,
- Не користи истовремено са другим запосленим времени ослонац,
- Превезивање прихватног конопца заштитног опасача са једног места на друго обавља у положају у коме је чврсто ослоњен на проверен и сигуран ослонац. Не искорачује изнад празног простора и не чини нагле покрете,
- Ако није могуће извести радну операцију на планиран начин запослени не наставља рад, већ заузима сигуран положај, из кога може да се безбедно спусти са

платформе на тло, а о немогућности обављања прегледа пломби на крову кола обавештава представника РНП-а уписивањем белешке у оба примерка Списка предаје К-93: „**Преглед пломби на крову није обављен због .....**“. Такође, возовођа саставља Извештај С-67 који предаје шефу станице за превоз робе Панчево главна.

- Ако пут до места обављања активности, као и сам радни простор (бетонска површина) нису очишћени према члану 2. тачка 6 овог Упутства, возовођа неће обавити проверу пломби на крову кола, о чему мора обавестити представника РНП белешком у оба примерка Списка предаје К-93 на начин као у претходној тачки овог члана.

Средства и опрема за личну заштиту на раду

Члан 6.

Приликом обављања комерцијалног прегледа кола на индустријском колосеку РНП возовођа мора имати средства и опрему за личну заштиту на раду која одговарају важећим стандардима, и то: заштитно одело антистатик, заштитне ципеле антистатик, заштитни шлем, заштитне наочаре, заштитне рукавице, заштитна полу маска са филтером за угљоводонике, опрема за заштиту од пада са висине, светиљке/лампе које обезбеђује РНП.

Опасач за радно позиционирање и задржавање и уже за радно позиционирање и потпуна телесна упрега

Члан 7.

За пењање на платформу са које се прелази на кров кола мора се користити исправни опасач за радно позиционирање и задржавање и уже за радно позиционирање који одговарају стандарду.

Возовођа пре сваког пењања врши визуелни преглед опасача за радно позиционирање и задржавање и ужета за радно позиционирање и потпуне телесне упреге, при чему посебну пажњу обраћа на неоштећеност копче опасача, ужета и карабинера, односно кашева, спојних елемента и ујад код потпуне телесне упреге (појас за цело тело).

Дозвољено је коришћење само потпуно исправних опасача за радно позиционирање и задржавање и ужета за радно позиционирање и потпуне телесне упреге. Свако уочено оштећење опасача и ужета треба пријавити представнику РНП-а и непосредном руководиоцу, шефу станице за превоз робе Панчево главна.

П. ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД ПРИ КОРИШЋЕЊУ ПОДИЗНЕ ПЛАТФОРМЕ

Члан 8.

РНП има обавезу да осигура место рада према важећим интерним прописима.

Забрањено је било какво покретање или откочивање платформе док се возовођа налази на њој.

Машиновођа не сме покренути воз без добијеног си-
гналног знака од возовође, односно од возног маневристе
(уколико не постоји прегледност или није обезбеђен тро-
угао видљивости), а у складу са чланом 135. Упутства 42.

Забрањено је давање знакова маневарског особља ма-
шиновођи са платформе.

Забрањено је стајати испод радне платформе која се на-
лази у радном положају.

III. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 9.

Ово упутство се примењује само на индустријском ко-
лосеку РНП.

Контролу рада и правилне примене предвиђених мера
за безбедан рад приликом извођења радова на висини,
приликом вршења контроле пломби на крову кола-цистер-
ни, на индустријском колосеку Рафинерије нафте Панчево
врши ће запослони у Секцији за превоз робе Панчево (ше-
фови и помоћници шефова станица за превоз робе Панче-
во главна ст. и Панчево варош, ССС за технологију рада
станица, шеф и помоћник шефа Секције) и лице за без-
бедност и здравље на раду које је задужено за Секцију за
превоз робе Панчево.

На простору РНП-а, НИС-ова служба безбедности и
здравља на раду (HSE) врши надзор и контролу како за-
послених у НИС-у, тако и лица која се налазе у радној око-
лини НИС-а.

Надзор у смислу перманентне контроле не може радити
превозник на колосеку/територији РНП-а. Сам НИС има
своју службу безбедности и здравља на раду (HSE) која
врши контролу, како радника НИС-а, тако и лица која се
налазе у радној околини НИС-а.

Члан 10.

Ово упутство ступа на снагу даном доношења.

Члан 11.

Ово упутство објавити у Службеном гласнику „Желез-
нице Србије“.

Mobilna platforma za cisterne

Za siguran rad na visini

RS 300

Dimenzije:

- radna visina: 2920 - 4400mm
- dimenzije sigurnosne ograde: 2100 mm x 1120 mm x 1720 mm
- dimenzije osnove platforme:
dužina platforme za stajanje: 845mm;
širina između prednjih točkova: 2650mm;
širina gazišta (prečaga): 600 mm

Mehanizam za stabilizaciju platforme

Pozicioner za lestvice

Mehanizam za podizanje i spuštanje

Sigurnosna ograda

Uputstvo za upotrebu

RS 300 Pokretna platforma za pristup rezervoarima

Referentni br.: RS 300

Sadržaj:

1. Opis platforme	3
2. Konstrukcija platforme	4
3. Tehnički podaci platforme	5
4. Instalacija platforme	6
5. Opis oznaka na platformi	7
6. Glavni principi upotrebe platforme	8
7. Servisna knjižica platforme	9
8. Aneksi (sertifikati korišćenih komponenti)	10

1. Opis platforme

RS 300 pokretna platforma je napravljena tako da omogućava bezbedan pristup otvorima za utovar koji se nalaze na cisternama ili brodovima koji prevoze kontejnere.

Platforma omogućava brz pristup samom kontejneru i bezbedno izvršenje planiranih aktivnosti osobi koja upravlja cisternom.

Klizne merdevine na platformi omogućavaju podešavanja tražene radne visine (visine rezervoara).

Podizač kliznih merdevina u odnosu na nepokretne merdevine se zaključava nakon podešavanja radne visine.
Ovo pruža dodatnu zaštitu od spuštanja merdevina.

Platforma obezbeđuje prelazak sa merdevina na rezervoar bez bilo kakvih problema.

Kompaktna konstrukcija стоји на четири gumenih točki i lako se može pomeriti do narednog šahta i skloniti od vozila nakon što se posao završi.

Konstrukcija ima aluminijumske šine, koje obezbeđuju radnu stanicu.

Visina šina sprečava situacije pada usled saplitanja ili klizanja.

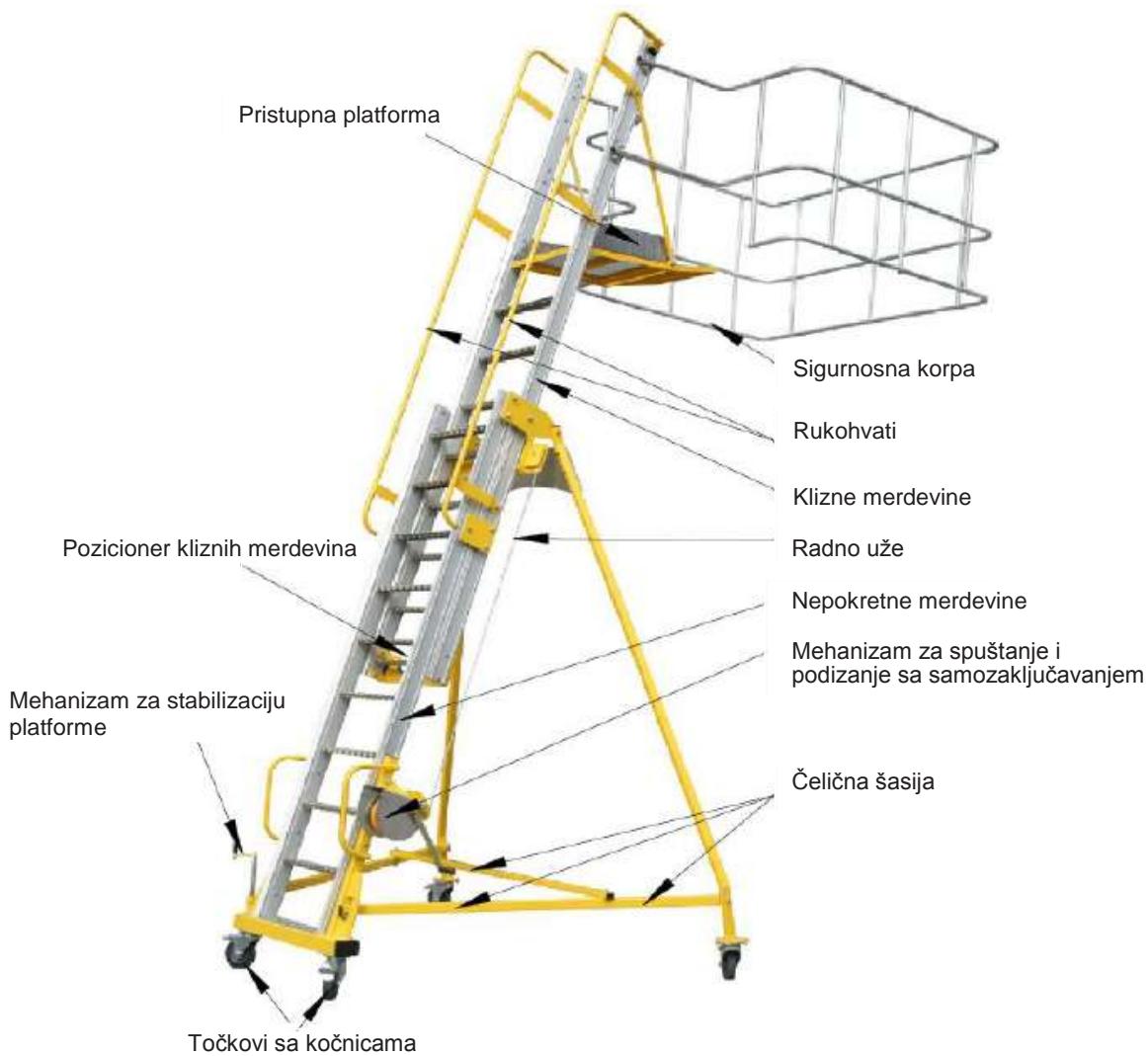
Platformske merdevine imaju rukohvate koji služe za bezbedno kretanje radnika po istim.

Platforma je napravljena od aluminijumske legure specijalnog oblika, napravljene da podnese teške uslove rada; stabilno postolje napravljeno je od čelika koji je zaštićen od različitih vremenskih uticaja.

Prečke merdevina napravljene su od kockastih aluminijumskih pločica koje sprečavaju mogućnost da radnik sklizne tokom korišćenja istih.

2. Konstrukcija platforme

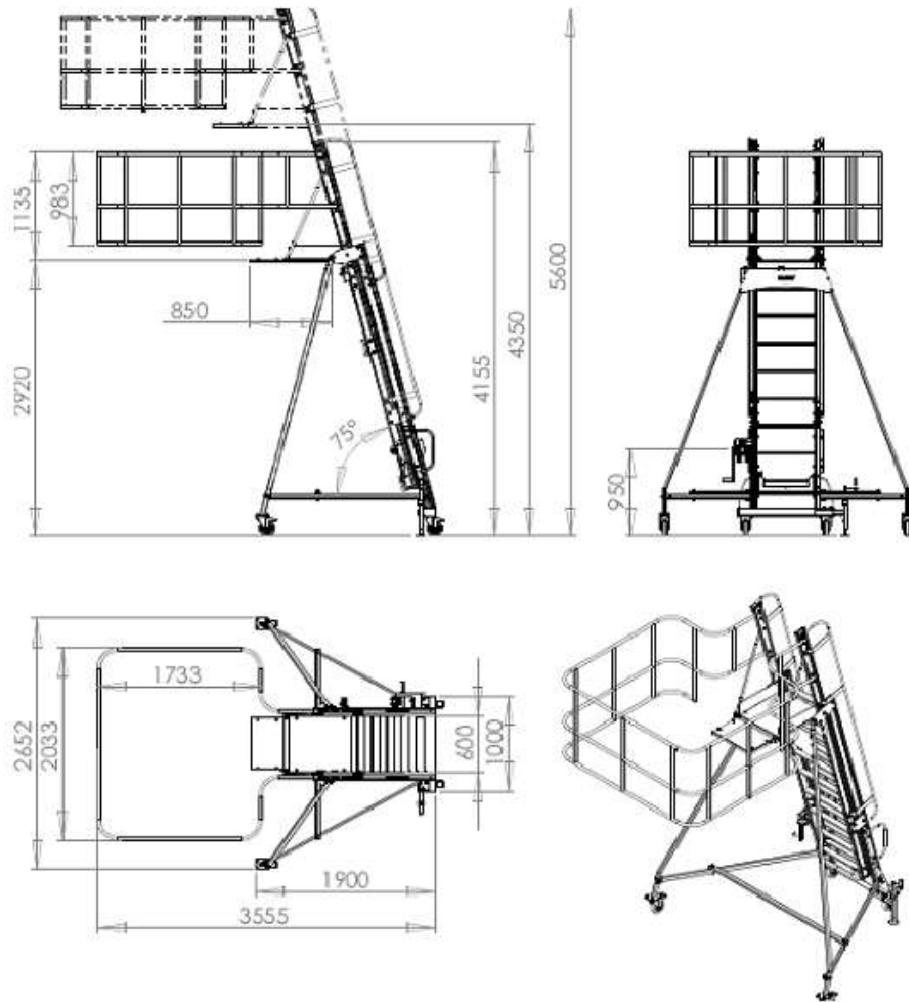

-
- sigurnosna korpa – aluminijumske cevi sa zaobljenim uglovima, zalemljena
  - rukohvat – čelik, otporan na koroziju, obojen u žutu boju
  - klizne merdevine - aluminijum, specijalni bočni profili, prečke za stajanje koje se ne klizaju
  - radno uže - 6 mm žičano uže, pocinkovano
  - nepokretne merdevine - aluminijum, specijalni bočni profili, prečke za stajanje koje se ne klizaju
  - mehanizam za spuštanje i podizanje koji se sam zaključava – sertifikovan mehanizam, elementi mehanizma su zaštićeni od rđanja (obložene cinkom), ručno podešavanje poluge
  - čelična šasija – stabilna šasija, koja predstavlja glavnu strukturu platforme, zaštićena od rđanja, obojena žutom bojom
  - točkovi sa kočnicama – gumeni točkovi sa kočnicama, od kojih svaki ima kapacitet opterećenja 650 kg
  - platforma-mehanizam za stabilizaciju – mehanizam koji pruža dodatnu podršku tokom korišćenja platforme na neravnoj površini
  - pozicioner kliznih merdevina – osmišljen tako da blokira klizne merdevine na određenoj poziciji u odnosu na nepokretne merdevine
  - pristupna platforma – pruža bezbedan pristup cisterni.

3. Tehnički podaci platforme

Dimenziije – prema slici ispod

- ograničenje radnog opterećenja - 120 kg (1 osoba)
- ukupna težina - 160 kg
- radna visina - 2.95-4.35 m
- dimenzije - uvučena platforma 3.55 m x 2.65 m x 4.30 m
produžena platforma 3.55 m x 2.65 m x 5.60 m

PROTEKT
ul. Starorudzka 9
93-403 Trelitz
POLAND

tel.: (+48 42) 680 20 83
fax: (+48 42) 680 20 93
e-mail: protekt@protekt.com.pl

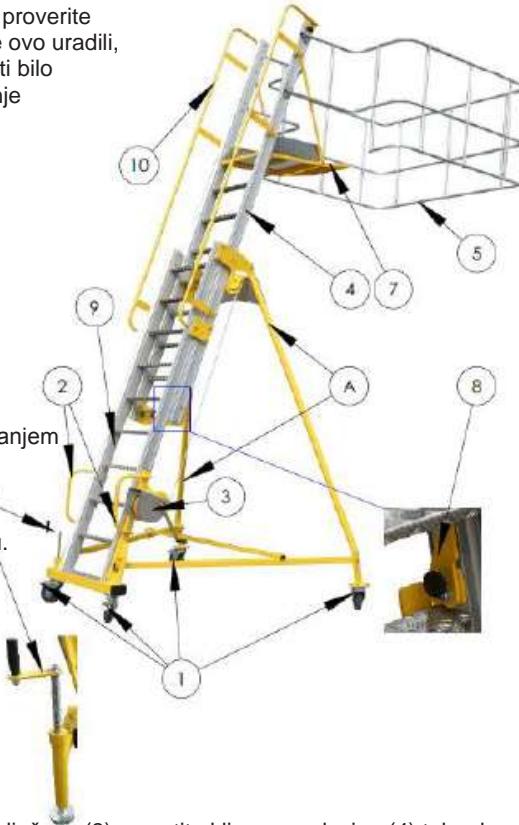

4. Instalacija platforme

Pre započinjanja rada sa pokretnom platformom za rezervoare, proverite da ista nije oštećena ili neodgovarajuća za upotrebu. Kako biste ovo uradili, sprovedite opštu vizuelnu inspekciju platforme. Nemojte obavljati bilo kakve poslove koristeći platformu ukoliko imate bilo kakve sumnje u tehničko stanje platforme!

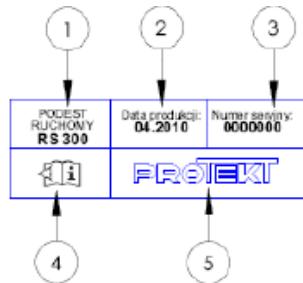
Kako biste pravilno pripremili platformu za rad pratite dole date preporuke, i to sledećim redosledom:

1. Otpustite kočnice (1) na sva četiri točka platforme.
2. Koristeći ručke (2) primaknite platformu do rezervoara u visini radne pozicije. Dok pomerate platformu, možete takođe koristiti kosu potporu (A).
3. Nakon što postavite platformu u visini radne pozicije, koristite mehanizam za spuštanje i podizanje sa samozaključavanjem (3), izvucite klizne merdevine (4) tako da se donja ivica aluminijumske korpe (5) nalazi oko 0.5 m iznad rezervoara. Kako biste eliminisali mogućnost da se u tom momentu pomerate blokirajte kočnice na dva točka koja su bliža korisniku.
4. Zatim oslobođite obe zaključane kočnice i držeći ručke (2) približite platformu rezervoaru tako da prednji točkovi dođu u kontakt sa šasijom rezervoara.
5. Blokirajte sva četiri točka platforme (1) i okrećući dugme na desnu stranu, spustite osnovu za stabiliziranje (6) tako da njene nogare dodiruju zemlju.
6. Koristeći mehanizam za spuštanje i podizanje koji se sam zaključava (3), spustite klizne merdevine (4) tako da sklopiva platforma (7) dolazi u kontakt sa platformom rezervoara cisterne ili (za brod koji prevozi cisterne) sa rezervoarom.
7. Zaključajte dugme za zaključavanje (8), koje se uvek nalazi na kliznim merdevinama (4) na obeleženoj poziciji. Kako biste ovo uradili, odvrnite plastično dugme okrećući ga nekoliko puta u levo, kako biste omogućili okretanje brave u odnosu na osu svoje rotacije. Zatim okrenite bravu tako da se pozicionira na prečke nepokretnih merdevina (9). Zatim zategnjite plastično dugme tako da njegov deo sa navojima dođe do otvora čeličnog kućišta mehanizma.
8. Pažljivo se penjite na merdevine. Dok se penjete, prelazite jedan po jedan stepenik, držeći se za rukohvat (10). Uvek se držite obema rukama za rukohvat. Morate biti okrenuti prema prednjem delu merdevina dok se penjete njima. Nakon pristupa gornjoj platformi (7) možete pustiti rukohvat. Oprezno predite u zaštitnu korpu (5), zbog izbočenih delova na konstrukciji rezervoara ili cisterni, koji mogu da dovedu do pada usled klizanja.
9. Nakon što obavite posao koji ste imali na cisterni, krenite da silazite dole. Dok ste na gornjoj platformi (7) treba stajati tako da licem budete okrenuti platformi. Držeći se za rukohvate počnite da se spuštate nadole. Nemojte silaziti sa platforme ukoliko ste telom okrenuti otvorenom prostoru.
10. Platformu nemojte pomerati ukoliko na njoj radi osoba.
11. Nakon što se radnik spusti sa merdevina, platforma se može pomeriti do narednog mesta predviđenog za rad; kako biste ovo uradili, pratite korake od 4 do 7 obrnutim redosledom (7, 6, 5, 4), a zatim ih ponovite u normalnom redosledu kako biste jedinicu spremili za dalju upotrebu.
12. Nakon završetka posla, pratite korake 1-7 u obrnutom redosledu (7, 6, 5, 4, 3, 2, 1), spustite se niz klizne stepenice (9) i zakočite sve četiri kočnice. Ovakvo platforma može da se ostavi pripremljena za narednu upotrebu.

5. Opis oznaka na platformi

1. Naziv / tip sprave
2. Mesec i godina proizvodnje
3. Serijski broj sprave
4. Napomena: Pročitajte uputstvo
5. Naznaka proizvođača ili distributera sprave

6. Glavni principi korišćenja platforme

1. RS 300 pokretne platforme za cisterne se moraju koristiti u skladu sa njihovom namenom.
2. Osobe koje koriste platformu moraju pročitati uputstvo za upotrebu.
3. Platformu ne mogu koristiti osobe čije zdravstveno stanje može negativno uticati na svakodnevnu upotrebu iste.
4. Potrebno je osmisliti plan spasavanja koji se može koristiti u slučaju nužde.
5. Zabranjene su bilo kakve izmene na spravi bez pismenog odobrenja proizvođača.
6. Jedino proizvođač sprave ili njegov ovlašćeni predstavnik mogu vršiti popravke iste.
7. Pre upotrebe proverite da sve komponente rade kako treba. Molimo sprovedite detaljnu vizuelnu proveru.
8. Platformu treba održavati i najmanje jednom godišnje provaravati njenu ispravnost. Proveru treba da obavi proizvođač ili telo određeno/ovlašćeno od strane proizvođača.

Redovne periodične inspekcije su od vitalnog značaja za dobro stanje sprave i bezbednost korisnika, što zavisi od ukupne efikasnosti i trajnosti sprave.

9. Tokom periodičnih inspekcija potrebno je proveriti da li su sve nalepnice koje se nalaze na spravi u dobrom stanju da ih je moguće pročitati.
10. Održavajte platformu čistom, prolaz na merdevinama ne sme biti zaprljan lubrikantima ili hemikalijama.
11. Sve sumnje koje imate u vezi sa pravilnim funkcionisanjem sprave prijavite vašem neposrednom nadzoru.

7. Servisna knjižica platforme

SERVISNA KNJIŽICA					
Naziv sprave		Mobile platform		Tip	RS 300
Serijski br.		00 00 000	Dužina [m]	---	Datum proizvodnje mesec/godina
Datum prijema		dan/mes/god	Lokacija	Zemlja/Grad	
Korisnik		Adresa Kompanije / Korisnika			

INSPECTIONS AND REPARIS REGISTER					
	Datum	Osnov za proveru / popravku	Primećena oštećenja / Izvršene popravke / itd.	Datum sledeće provere	Ime i potpis ovlašćene osobe
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					

PROTEKT
ul. Starorudzka 9
93-403 ŁÓDŹ
POLAND
tel: (+48 42) 680 20 83
fax: (+48 42) 680 20 93
e-mail: protekt@protek.com.pl

8. Aneksi (sertifikati korišćenih komponenti)

CETIFICATE OF CONFORMITY
N°08.6.0573

I. APPLICANT

- Applicant: Mr Grzegorz Laszkiewicz
- Company: PROTEKT Grzegorz Laszkiewicz - Ul. Starorudzka 9 - 93-403 LODZ - Poland

II. IDENTIFICATION OF THE EQUIPMENT

- Type of equipment: Rescue lifting device – Class B
- Trademark: PROTEKT RUP-502
- Reference: AT090 xx (xx : length code, length from 5m to 25m)
- Manufacturer: PROTEKT Grzegorz Laszkiewicz - Ul. Starorudzka 9 - 93-403 LODZ - Poland

III. CONDITION FOR USE OF THE EQUIPMENT

- The device must only be used by a person.
- This rescue lifting and lowering device is not a personal protective equipment against falls from a height.

IV. DESCRIPTION

Rescue lifting and lowering device class B, with stainless steel wire rope , of diameter 6.3mm, length from 5m to 25m. A Thimbled sleeved buckle on the end of the wire cable with a connector reference CNT-AZ011, an absorbing spring reference SDW.00.01 and a winch absorber reference SDW.00.00 and a connector reference CNT-AZ011. The wire cable pass through the pulley reference RLP-502-xx with a screw link connector reference AZ090. Maximal working load: 120kg

V. REFERENTIAL

- The assessment of conformity was conducted taking into account the provision of European standard EN 1486 of November 2006 "Rescue equipment - Rescue lifting devices".

VI. Conclusion

- The rescue lifting and lowering device class B "PROTEKT RUP-502", reference "AT090 xx (xx : length code, length from 5m to 25m)" as defined in file n°08.6.0573 and in the report n° 01.6.0710 is conform to the requirements of the standard EN 1486 of November 2006.

Document signed by ARPEX stamp

Date: The 4th February 2010

PPE Technical Manager

V. Richard

The certificate includes one page. This certificate is valid in two original copies. No duplicate will be issued.

This type of equipment is not a Personal Protective Equipment according to EC Directive, the present certificate of conformity is taken EC type examination certificate delivered by a notified body.

CETE APAVE SUDEUROPE
Boulevard André Citroën 100 - CS 020 027 300 4 - 92132 Issy-les-Moulineaux Cedex - France - www.apave.com

LYON 17 rue de Sèze Bld BP 3 69611 Tassin Cedex Tel.: +33 4 78 24 92 92 Fax: +33 4 78 24 92 97	MARSEILLE 17 rue de la République ZAC de l'Estaque - BP 1192 13322 Marseille Cedex 15 Tel.: +33 4 91 52 26 11 - Fax: +33 4 91 52 81	BORDEAUX 21 Avenue Gén. Leclerc 33870 VILLEBOIS-L'ÉCOLE Tel.: +33 5 56 77 27 27 - Fax: +33 5 56 77 27 30
---	--	--

Анализа задатка

Организациона јединица: Функција за HSE	Радни задатак: УБР приликом вршења контроле пломби на вагон цистернама у Блоку Прерада	Радна активност: Контрола пломби на горњим отворима вагон цистерни	Датум: 12.05.2016.																																								
Захтевана ЛЗО: заштитно одело антистатик, заштитне ципеле антистатик, заштитни шлем, заштитне наочаре, заштитне рукавице, заштитна полу маска са филтером за угљоводонике, опрема за заштиту од пада са висине																																											
РЕДОСЛЕД ОСНОВНИХ РАДНИХ КОРАКА	ПОТЕНЦИЈАНАЕ ОПАСНОСТИ/ШТЕТНОСТИ	ПРОЦЕНА РИЗИКА	ПРЕПОРУКЕ / МЕРЕ ЗА БЕЗБЕДНУ ПРАКСУ																																								
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Озбиљност E</th><th>Вероватноћа P</th><th>Учесталост F</th><th>Ниво ризика R=ExPxF</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td><td>6</td><td>6</td><td>360</td></tr> <tr> <td>6</td><td>3</td><td>6</td><td>108</td></tr> <tr> <td>10</td><td>1</td><td>6</td><td>30</td></tr> <tr> <td>6</td><td>3</td><td>6</td><td>108</td></tr> <tr> <td>6</td><td>3</td><td>6</td><td>54</td></tr> <tr> <td>10</td><td>3</td><td>6</td><td>180</td></tr> <tr> <td>2</td><td>3</td><td>6</td><td>36</td></tr> <tr> <td>6</td><td>4</td><td>6</td><td>144</td></tr> <tr> <td>3</td><td>3</td><td>6</td><td>54</td></tr> </tbody> </table>	Озбиљност E	Вероватноћа P	Учесталост F	Ниво ризика R=ExPxF	10	6	6	360	6	3	6	108	10	1	6	30	6	3	6	108	6	3	6	54	10	3	6	180	2	3	6	36	6	4	6	144	3	3	6	54	
Озбиљност E	Вероватноћа P	Учесталост F	Ниво ризика R=ExPxF																																								
10	6	6	360																																								
6	3	6	108																																								
10	1	6	30																																								
6	3	6	108																																								
6	3	6	54																																								
10	3	6	180																																								
2	3	6	36																																								
6	4	6	144																																								
3	3	6	54																																								
1. Провера радне способности - Провера, преглед прилаза, прелаза, платформи на локацији контроле вагон цистерни - Визуелна контрола исправности пломби	1.1. Смањена психомоторичка способност	10	6	6	360	1.1.1. Забрањен је рад лицима под дејством алкохола, психоактивних супстанци, у случају појаве знакова умора, болести, стреса или шока.																																					
	1.2. Смањена радна способност	6	3	6	108	1.2.1. Лица која ради на контроли вагон цистерни морају бити здравствено способна за рад на висини и за рад са хемијским материјама.																																					
	1.3. Неоспособљеност за рад	10	1	6	30	1.3.1. Запослени морају бити обучени за безбедан и здрав рад на висини и употребу опреме за заштиту од пада са висине . 1.3.2. Запослени морају бити упознати са Упутством производача за рад и одржавање опреме, препорукама из Безбедносних листи,Упутство о мерама заштите у екстремним временским условима. Опште упутство за безбедан рад при кретању у равни - Оклизнуће/Саплитање/Пад у НИС а.д. Нови Сад.																																					
2. Припремне активности: - Провера, преглед прилаза, прелаза, платформи на локацији контроле вагон цистерни - Визуелна контрола исправности пломби	2.1. Клизanje, спотицање и пад	6	3	6	108	2.1.1. Поступати у складу са Опште упутство за безбедан рад при кретању у равни - Оклизнуће/Саплитање/Пад у НИС а.д. Нови Сад. 2.1.2. Пре почетка рада извршити преглед прилаза, прелаза, платформи на локацији у складу са Упутство за мониторинг стања средстава и опреме са аспекта 2.1.3. Обезбедити адекватну осветљеност радног простора. 2.1.4. Користити прописану ЛЗО.																																					
	2.2. Контакт са нафтним дериватима	6	3	6	54	2.2.1. Поступати у складу са УР-09.01.07-020: УБР при коришћењу опасних материјала /хемикалија у НИС а.д. Нови Сад и препорукама из Безбедносних листа за конкретни нафтни дериват. 2.2.2. Користити прописану ЛЗО.																																					
	2.3. Опасност од нежељеног покретања вагон цистерне (композиције)	6	3	6	108	2.3.1. Пре контроле вагон цистерне, обезбедити потпуну непомичност исте коришћењем клинастих подметача за точкове и активирањем ручне кочице.																																					
	2.4. Пожар и експлозија	10	3	6	180	2.4.1. Извршити визуелну контролу исправности вентила на вагон цистерни (да нема цурења) као и проверу на поклонцима истакачких цеви (са леве и десне стране вагон цистерне по један) и на поклонцу вагон цистерне (да ли је пломба исправна - нештећена). 2.4.2. Забрањена је употреба електричних и електронских уређаја који нису у против експлозивној заштити (мобили телефон, фото алат, батеријска лампа и сл.) и употреба отвореног пламена и алата који варничи.																																					
3. Реализација активности: - Пењање на вагон цистерну - Преглед пломби и контрола вагон цистерне - Силазак са вагон цистерне	3.1. Клизanje, спотицање или пад	2	3	6	36	3.1.1. Приликом кретања на локацији користити искључиво предвиђене путање кретања, степенице, галерије и сл. 3.1.2. Приликом прелазака преко железничког колосека користити да то одређене прелазе. 3.1.3. Поступати у складу са Опште упутство за безбедан рад при кретању у равни - Оклизнуће/Саплитање/Пад у НИС а.д. Нови Сад.																																					
	3.2. Рад на висини	6	4	6	144	3.2.1. Приликом пењања и силаска са вагон цистерне, обавезно се придружавати правила "три тачке ослонца" (две ноге-једна рука или две руке-једна нога). 3.2.2. При прегледу пломби на поклонцу вагон цистерне обавезно је коришћење личне заштите опреме за заштиту од пада са висине. Опрема за заштиту од пада са висине прекледати, употребљавати и складиштити у складу са Упутством за рад на висини у НИС а.д. Нови Сад уз вођење одговарајућих записа. 3.2.3. Качење опреме за заштиту од пада са висине вршити на местима предвиђеним за анкерисање на поклонјеној платформи. Дужина укета је максимално 2 м (ако постоји могућност подешавања прилагодити дужину тако да запослени несметано може да се управи).																																					
	3.3. Контакт са хемијском материјом	3	3	6	54	3.3.1. Поступати у складу са УБР при коришћењу опасних материја/хемикалија у НИС а.д. Нови Сад и препорукама из Безбедносне листе (SDS) за конкретни нафтни дериват. 3.3.2. Приликом изложености испарењима деривата,обавезно користити прописану ЛЗО - заштитна полу маска са филтером за угљоводонике.																																					

	3.4. Пожар и експлозија	10	3	6	180	3.4.1. Забрањена је употреба електричних и електронских уређаја који нису у против експлозивној заштити (мобилни телефон, фото апарат, батеријска лампа и сл.) и употреба отвореног пламена и алате који варничи. 3.4.2. ЛЗО мора бити у антистатик изведби.
4. Поступање у случају ванредне ситуације:	4.1. Временске (елементарне) непогоде - екстремни временски услови	3	3	6	54	4.1.1. У случају екстремних временских услова (висока температура, громљавина, пљусак, јак ветар), одложити обављање активности до стабилизације временских услова. Обавестити непосредног руководиоца.
	4.2. Пожар	10	3	6	180	4.2.1. У случају почетног пожара приступити гашењу доступним средствима. У случају већег пожара започети са евакуацијом лица и добра и обавестити најближу ватрогасну службу на број 193. Обавестити непосредног руководиоца.
	4.3. Повреда	6	3	6	108	4.3.1. Уклонити запосленог од извора опасности. У случају сумње на повреду химиче, не померати повређеног пре имобилизације, уколико не постоји непосредна опасност по повређеног. 4.3.2. Пружити прву помоћ запосленом. 4.3.3. У случају контакта са нафним дериватом, поступити у складу са препорукама из Безбедносних листа за конкретну хемијску материју. 4.3.4. Позвати ватрогашну јединицу РНП на број 4339. 4.3.5. Обавестити непосредног руководиоца и Лице за HSE.
	4.4. Оштећење на опеми	6	1	6	36	4.5.1. Обуставити активности. 4.5.2. Обележити неисправно и обавестити непосредног руководиоца. 4.5.3. Поправке или замену делова опреме могу вршити искључиво стручна и овлашћена лица.
5. Завршетак активности: <i>- Одлазак са локације</i>	5.1. Могућност повреда услед небезбедног остављања локације	3	3	6	54	5.1.1. Након завршетка активности, радну локацију оставити уредну и безбедну за рад.
Израдио: Љубо Кукић Непосредни руководилац: Светозар Еремић Лице за HSE: Љубо Кукић						Контролисао: Светозар Еремић

**Одлука Одбора директора
„Србија Карго“ а.д.
(од 23.9.2016. године)
Број: 4/2016-185-80**

На основу члана 24. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) и члана 24. Статута Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд („Службени гласник РС“, број 60/15), Одбор директора „Србија Карго“, а.д. је, на седници одржаној 23.9.2016. године, донео

ОДЛУКУ

1. Доноси се Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд („Службени гласник Железнице Србије“, бр.15/15,20/15,25/15,28/15,31/15, 32/15,3/16,10/16 23/16,24/16,26/16,30/16,34/16 и 40/16).
2. Правилник из тачке 1. је саставни део ове одлуке.
3. Одлука ступа на снагу даном доношења.
4. Одлуку објавити у Службеном гласнику „Железнице Србије“.

**Одлука Одбора директора
„Србија Карго“ а.д.
(од 23.9.2016. године)
Број: 4/2016-185-80**

На основу члана 24. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) и члана 24. Статута Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд („Службени гласник РС“, број 60/15), Одбор директора „Србија Карго“, а.д. је, на седници одржаној 23.9.2016. године, донео

ПРАВИЛНИК

о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд

Члан 1.

Правилник о организацији и систематизацији послова Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд („Службени гласник Железнице Србије“, бр.15/15,20/15,25/15,28/15,31/15, 32/15, 3/16, 10/1623/16, 24/16, 26/16, 30/16,34/16 и 40/16),

Табеларни преглед, који је саставни део Правилника, мења се и допуњује, тако да гласи:

1. Сектор за транспортне послове

70003 – Одељење за обрачун саобраћајно транспортних услуга, систематизују се послови:

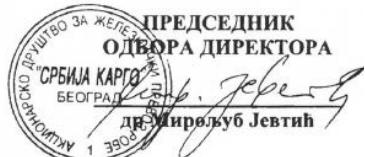
- Под редним бројем 01- „Начелник одељења за обрачун саобраћајно транспортних услуга“, са следећим условима: шифра посла: 7190; коефицијент: 4,49; степен стручне спреме: „7“; завршена школа или факултет: „СФ“; број извршилаца: „1“;
- Под редним бројем 02 – „Координатор за обрачун саобраћајно транспортних услуга“, са следећим условима: шифра посла: 7110; коефицијент: 3,83; степен стручне спреме: „7“; завршена школа или факултет: „СФ, ФТС“; број извршилаца: „1“;
- Под редним бројем 03 – „Главни организатор за обрачу докумената и припрему налога за фактурисање“, са следећим условима: шифра посла: 7106; коефицијент: 3,75; степен стручне спреме: „7“; завршена школа или факултет: „СФ, ФТС, ФДС“; број извршилаца: „1“.

2. 70700 – Секција за превоз робе Нови Сад

- **70706** – брише се назив: станица Бачка Паланка (ТО: Оџаци) и упусује се назив: „станица Оџаци (ТО: Бачка Паланка).“

Члан 2.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења.

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ ПРЕВОЗ ПУТНИКА "СРБИЈА ВОЗ"

**Одлука Одбора директора
„Србија Воз“ а.д.
(од 23.9.2016. године)
Број: 4/2016-157-34**

На основу члана 24. Статута Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србија Воз“, Београд („Службени гласник Републике Србије, бр. 60/2015), Одбор директора Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србија Воз“, Београд је на седници одржаној 23.9.2016. године, донео

ОДЛУКУ

- Усваја се Приручник за едукацију запослених Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд о остварењу нулте толеранције на корупцију у Републици Србији.
- Приручник је саставни део ове Одлуке.
- За примену и спровођење овог Приручника задужује се Славица Анић.
- Одлуку и Приручник објавити у „Службеном гласнику Железница Србије“ и на интернет страници Друштва.
- Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику „Железница Србије“.

**ПРИРУЧНИК
за едукацију запослених у
Акционарском друштву за железнички
превоз путника „Србија Воз“ Београд
о остваривању нулте толеранције на
корупцију у Републици Србији**

УВОДНИ ДЕО

Проблем корупције је друштвени феномен који је присутан у свим земљама. Разлика је само у степену њене распрострањености, а решење овог проблема лежи у односу власти и грађана према овом проблему.

У Републици Србији постоји развијена свест и политичка воља да се постигне значајан напредак у борби против корупције, уз поштовање демократских вредности, владавине права и заштите основних људских права и слобода. На овим темељима, донета је Национална стратегија за борбу против корупције у Републици Србији, за период од 2013. до 2018. године, док су конкретне мере и активи-

ности за њено спровођење предвиђене Акционим планом који је донет 2013. године.

До сада коришћена дефиниција корупције у Републици Србији, коју прописује Закон о Агенцији за борбу против корупције, одређује корупцију као однос који се заснива злоупотребом службеног, односно друштвеног положаја или утицаја, у јавном или приватном сектору, у циљу стицања личне користи или користи за другога. У упоредној пракси у свету, корупција се најчешће схвата као злоупотреба овлашћења ради личне користи.

Општи циљ Стратегије је да се корупција, као препека економском, социјалном и демократском развоју Републике Србије, у највећој могућој мери отклони.

Приликом спровођења Стратегије, органи власти и носиоци јавних овлашћења, који су укључени у превенцију и борбу против корупције, дужни су да врше своја овлашћења у складу са следећим општим начелима:

- Начело владавине права** – гаранција законитости поступања, једнакости пред законом и права свих грађана на правна средства. Устав Републике Србије, закони и подзаконска акта, као и потврђени међународни уговори и општеприхваћена правила међународног права, морају имати пуну и доследну примену;
- Начело „нулте толеранције“ на корупцију** – неселективна примена закона у свим појавним облицима корупције;
- Начело одговорности** – обавеза да се преузме пуне одговорност за креирање јавних политика и њихово ефикасно спровођење, укључујући примену ове стратегије и акционог плана;
- Начело свеобухватности примене мера и сарадње субјеката** – дужност да се мере примењују свеобухватно и доследно у свим областима, уз сарадњу и размену искустава и усаглашавање поступања релевантних субјеката, на свим нивоима власти, са установљеном добром праксом;
- Начело ефикасности** – дужност да се, у оквиру својих овлашћења, редовно спроводе мере против корупције и да се врши стална обука ради унапређења ефикасности у борби против корупције;
- Начело транспарентности** – гаранција транспарентности у поступку доношења и спровођења одлука, као и омогућавање грађанима приступ информацијама, у складу са законом.

Светски споразум о борби против корупције УН предлаже три корака од којих унутрашњи кораци садрже:

- Пружање примера с врха**
Пружање јасног примера са врха. Веома је важно да руководство не шаље двосмислену поруку, односно да се и од руководилаца и од запослених очекује да се придржавају Етичког кодекса и високих норми.
- Доношење Етичког кодекса**
Осим правног оквира унутар којег послује компанија, потребно је донети Етички кодекс који ће ис-

тицати вредности на којима почива организација. Постављањем и учвршћивањем високих норми понашања као обавезујућег мерила, олакшава се њихово препознавање и исправљање.

3. Примена Етичког кодекса и спровођење едукација

Неопходно је праћење примене Кодекса и стална едукација запослених.

4. Усвајање унутрашњих поступака пријаве

Потребно је обезбедити одговарајући систем и унутрашњи механизам пријаве неправилности.

5. Транспарентност

Подстицањем културе транспарентности руководство шаље поруку да нема шта да крије.

Члан 7: Јавни сектор (едукација) Конвенције УН против корупције

Свака држава уговорница ће, где то одговара и у складу са основним начелима свог правног система, настојати да усвоји, одржава и јача системе којима се успостављају програми образовања и обуке како би се службеницима омогућило да задовоље критеријуме коректног, часног и правилног обављања јавних функција и којима се обезбеђује специјализована и одговарајућа обука како би увећали свест о замкама корупције својственим обављању тих функција. Такви програми се могу позивати на кодексе или стандарде понашања у применљивим областима.

I **КОРУПЦИЈА**

1. ШТА ЈЕ КОРУПЦИЈА?

Овај свет је опасно место за живљење, не због оних људи који су зли, него због оних који у вези тога ништа не предузимају.

Алберт Ајнштајн

Недовольна образованост грађана о самој корупцији, њеним узрокима, облицима и последицама додатно погодује ширењу такве друштвено неприхватљиве појаве. Да бисмо се ефикасно супротставили корупцији, морамо разумети шта је она, да будемо свесни њених узрока и разумети шта, иначе, поштене особе тера да постану криминалци, неетични пословни људи који тргују својим утицајем.

Назив корупција потиче од латинске речи *cogitare* – поквареност, подмитљивост, поткупљивост и када се користи као пријев, дословно значи: потпуно уништен(о), покварен(о)...

Дефиниције корупције:

- однос који се заснива на злоупотреби службеног, односно друштвеног положаја или утицаја, у јавном или приватном сектору, у циљу стицања личне користи или користи за другога (*Закон о Агенцији за борбу против корупције*);

- намерно непридржавање начела непристрасности код одлучивања, с циљем остваривања користи за починитеља или повезано лице кроз такве поступке. (*Vito Tanzi*);

- злоупотреба додељене моћи ради личне користи. Рушење поверења у друштво. (*Constantine Palicarsky*)

Корупција настаје (=) када постоји прилика (могућност и интерес), а нема личних етичких норми/професионалног интегритета – т.ј. „самоконтроле“

Корупција = П – ЛЕН / ПИ
(Howard Whitten)

Корупција се дешава свуда где за то постоји могућност и интерес, односно где неко ко има моћ и утицај може да искористи другог, или своју позицију у приватну корист.

Она се најбоље може разумети као етички, морални проблем, који је супротстављен вредности интегритета. Нема корупције тамо где постоји интегритет. Тамо где је интегритет угрожен често су појединци злоупотребљени или доведени у ситуацију да постају полтрони надређених. Управо такве појаве омогућавају коруптивна деловања.

2. УЗРОЦИ КОРУПЦИЈЕ

- непостојање демократског друштва;
- недостатак морала;
- недостатак личног интегритета и професионалне етике;
- недостатак одговорности;
- недостатак закона, правила и прописа;
- нефункционисање система;
- недостатак транспарентности;
- нетранспарентно управљање;
- одсуство одговорности;
- недостатак стандарда, личног интегритета и професионалне етике;
- недостатак конкуренције;
- културални фактори;
- пренормирање – компликовани и спори поступци;
- недостатак или нефункционисање институција које врше надзор;
- недостатак проверљивости;
- ниске плате, итд.;

На личној основи до корупције долази када особа у одређеној прилици крши правила због унутрашњег или спољашњег притиска и то на неки начин оправдава следећим изговорима:

- систем ме је на то натерао;
  - ако ја то не урадим онда ће неко други;
  - ово није ништа, кад политичари краду милионе итд.
- “Корупција воли да чује изговоре“.

Велику улогу имају чврсте моралне вредности. Морал није нешто релативно већ лични избор који друштво држи на окупу. Чланови друштва имају право и обавезу да се активно супротставе свима онима који злоупотребљавају јавни положај у коме се налазе.

3. ВРСТЕ И ОБЛИЦИ КОРУПЦИЈЕ

Врсте корупције:

- **висока** (политичка) корупција – злоупотреба власти, политичких процеса, коришћење положаја за стицање новца и моћи, искоришћавање поверења, наношење штете противницима, злоупотреба правила набавке, незаконито финансирање, итд. Мере за сузбијање су: транспарентност са проактивним деловањем грађана и медија, одговорност и казнене мере.
- **ситна** (административна) корупција – на низим нивоима државне управе. Она укључује: давање мита (поклона), трговину утицајем („везе и познанства“), итд. Можемо је сузбити превенцијом и едукацијом.

Најопаснија врста корупције је тзв. „**приватна корупција**“ када државне институције престају служити јавном интересу, већ постају „приватне“ и служе онима који су их учинили „својима“. Мере за сузбијање корупције укључују транспарентност имовине јавних службеника, одговорност у финансирању политичких странака и врло јасна правила када је реч о сукобу интереса и лобирању. Једна од најважнијих мера је одузимање незаконито стечене имовине.

Најчешћи облици корупције су:

Подмићивање – обећање, понуда или давање било које повластице онима од којих зависи нечија корист или привилегија. Онај који подмићује показује да је спреман да употреби сва средства да би по сваку цену остварио потребу или интерес;

Проневера – крађа јавних средстава од стране особе којој су поверена овлашћења и контрола над њима;

Сукоб интереса - назив за ситуације у којима појединачи који обавља одређену јавну функцију или делатност долази у прилику да својом одлуком или другим деловањем погодује себи или себи близским особама, друштвеним групама и организацијама, а на штету интереса јавности или особа које су му дале поверење. „Сукоб“ се односи на сукоб између личног интереса на једној и јавног интереса на другој страни;

Непотизам – додељивање послова или бенефиција члановима породице;

Пристрасност – додељивање послова или бенефиција одређеним појединцима без обзира на способности;

4. ШТЕТА ОД КОРУПЦИЈЕ

Политичка – нарушава се кредитабилитет демократских институција, губи се поверење јавности у државне институције...;

Привредна – спречава се инвестирање, поштено економско тржиште, долази до расипања јавних средстава, гомилања трошкова...;

Друштвена – повећава се сиромаштво, највише погађа најслабије и незаштићене, повећава се неједнакост грађана, омаловажава и обесмишљава вредност стрпљивога рада, штедње и поштења, долази до општег осећања несигурности и нездовољства.

Грађани још увек немају изграђену свест о штетности корупције, да сваки динар нестао у корупцији је динар који је украден из образовања, социјалних услуга, смањења сиромаштва, отварања нових радних места и да својим неодговорним понашањем такође учествују у разарању друштва.

5. КОМЕ И КАКО ПРИЈАВИТИ КОРУПЦИЈУ

Корупцију можете пријавити поверијенку за етику:

- позивом етичке линије на број 064/842 7062;
- путем поште на адресу: Србија Воз а.д., поверијенок за етику, Немањина 6, 11 000 Београд;
- путем електронске поште: etika@srbvoz.rs;

Корупцију можете пријавити и у најближој полицијском станици или на дежурни телефон 192. Можете се такође обратити и надлежном тужилаштву.

Пријаве могу бити и анонимне, уз напомену да је лажно пријављивање кривичног дела кажњиво. Запослени у јавном сектору који пријаве корупцију, имаје право на заштиту и анонимност (у својству тзв. узбуњивача).

II ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Опште мишљење је да је корупција неизбежна пратећа појава при пословима јавних набавки. Треба предузети неопходне кораке и успоставити одговарајуће системе набавке засноване на транспарентности, надметању и објективним критеријумима у доношењу одлука.

Наручилац је обавезан да предузме све потребне мере како не би дошло до корупције у планирању јавних набавки, у поступку јавне набавке или током извршења уговора о јавној набавци, како би се корупција правовремено открила, како би биле отклоне или умањене штетне последице корупције и како би учесници у корупцији били кажњени у складу са законом.

Лице запослено на пословима јавних набавки или било које друго лице ангажовано код наручиоца, као и свако заинтересовано лице које има податке о постојању корупције у јавним набавкама, дужно је да о томе одмах обавести Управу за јавне набавке, државни орган надлежан за борбу против корупције и надлежно тужилаштво.

III АНТИКОРУПЦИЈСКЕ МЕРЕ

1. РЕПРЕСИВНЕ АНТИКОРУПЦИЈСКЕ МЕРЕ

Имају за циљ да обезбеде ефективну примену антикоруптивне регулативе. Ове мере обухватају законе, правила и механизме за ефикасно откривање корупције, поступак пред судом и кажњавање починиоца за учињено коруптивно дело. Институције друштва које су надлежне да спроводе наведене репресивне мере су: полиција, тужилаштво и судови.

2. ПРЕВЕНТИВНЕ АНТИКОРУПЦИЈСКЕ МЕРЕ

Један од основних начина за спречавање корупције је превенција. Она открива и отклања слабости у систему које доводе или могу довести до корупције.

Превентивним мерама се постиже одговорно вршење поверилих овлашћења, висок стандард понашања и као крајњи циљ јачање транспарентности. У циљу борбе против корупције друштво мора радити на унапређивању етике, интегритета, поштења, одговорности, правилног управљања јавним пословима и јавном имовином као и на примени Етичког кодекса.

Превентивне мере обухватају:

Етички кодекс - чувар вредности

Кодекс понашања је скуп правила о етичким и професионалним дужностима запослених. То је кључни документ који важи за све и јасно ставља до знања шта организација очекује од својих запослених. Он такође пружа смернице запосленима за доношење исправних одлука, успостављајући разумевање очекиваног стандарда понашања као и личну одговорност сваког запосленог за поступке доношења етичке одлуке. Понашање у складу са Кодексом утиче на повећање интегритета институције.

Главни службеник /Повереник / Официр за етику и усклађеност

Ова професија на нашим просторима још увек није довољно препозната. Посао обухвата стварање и примену процедуре и политика које осигурују интегритет организације, промоцију етичких стандарда и вредности које стварају снажну културу на радном месту.

Чувар организације. Неутрална, непристрасна и неконфлктна личност са интегритетом и израженом етиком.

Циљ је стварање етичног понашања и друштво које ће карактерисати нетрпљивост према неправилностима.

Превентивно антикорупцијско тело

Треба да буде независно како би могло вршити своје функције успешно и неометано од било каквог неоправданог утицаја. Такође је задужено за унапређивање и ширење знања о спречавању корупције.

Пријавиоци неправилности - узбуњивачи

Ћутање је злато за оне који се баве корупцијом. Све док људи из њиховог окружења буду ћутали и не буду пријављивали злоупотребе у страху да не изгубе своје радно место и док буду размишљали да то није њихова брига, нити њихов новац, корупција ће несметано цветати. Прва сазнања о постојању корупције имају управо запослени и ретко се ко одважи да то и пријави. Треба имати у виду да откривање неправилности доводи и до отклањања слабости у систему које доводе или могу довести до корупције, као и до успешнијег пословања.

Пажњу, такође, треба посветити спречавању злонамерних пријава, где се желе злоупотребити механизми заштите у циљу личне користи, односно наношења штете репутацији појединача и организацији због злурадости и освете. Свесно изношење лажних информација сматра се неетичним и дисциплинским прекрајајем.

Отворени комуникациони канали за пријаву неправилности

Пријава је најчешћи начин откривања неправилности. Потребно је успоставити више од једног начина за пријаву. Неправилности могу да буду уочене не само од стране запослених већ и од стране корисника, добављача, грађана. Ако пријавиоци неправилности могу пријавити путем отворене етичке линије, телефона, поште, е-поште, веб странице, имаће на располагању више различитих опција како би могли да пријаве бирајући метод који им највише одговара. Ове важне информације руководствују омогућавају детаљан увид у проблеме како би се спречиле нежељене ситуације и отклонио узрок.

3. ЕДУКАТИВНЕ АНТИКОРУПЦИЈСКЕ МЕРЕ

„Трећи стуб“ у борби против корупције је и кључни аспект превенције. Едукацију о борби против корупције је неопходно усмерити на подизање свести свих запослених да је корупција друштвено неприхватљиво понашање које треба искоренити. Потребно је установити континуирану едукацију, са посебним акцентом на питања етике, интегритета, изградњу одговорности, препознавања ситуација сукоба интереса, права узбуњивача, промоцију етичког промишљања, моралних вредности, ставова и очекивања која спречавају корупцију, као и усвајање вештина и примена механизама који јој пружају отпор.

Снага едукације о етици је у следећем:

- она води ка разумевању заједничких вредности;
  - јасно се ставља до знања какво се понашање сматра прихватљивим а које не и даје јасне смернице о томе како у одређеним ситуацијама треба реаговати;
  - запослени више немају оправдања за своје понашање.
- „Избијају се из руку“ оправдања попут «никам знаю/ла» и на тај начин подстиче одговорност и преузимање иницијативе.

IV ЕТИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА

Етичка инфраструктура се састоји од следећих елемената који служе трима функцијама:

- 1) **Контрола** - законски оквир који омогућава независну истрагу и казнене мере, ефикасни механизми преузимања одговорности и контрола јавности;
- 2) **Вођење** – посвећеност с врха, лична одговорност, етички кодекси који одражавају вредности и норме и едукација;
- 3) **Управљање** – здрави односи у државној управи засновани на ефикасној политици људских ресурса и координацијом инфраструктуре од стране засебног Етичког тела. Етичко тело обезбеђује квалитетно управљање и ствара одговарајуће услове који смањују могућност појаве неетичног понашања.

V

ЗНАЧЕЊЕ ПОЈМОВА ИЗ ОБЛАСТИ АНТИКОРУПЦИЈЕ

Морал - скуп неписаних правила и обичаја који утврђују међуљудске односе и просуђују шта је добро, а шта је лоше. Морал је захтев друштва за одређеним понашањем, односно, принципима који одређују како нешто треба да буде. Морал се ослања на свест и савест појединца, а као санкције за неморално понашање јављају се грижа савести, прекор, бојкот околине. (Одговара на питање *Шта треба да чиним?*)

Етика - наука о моралу, о проучавању и процењивању моралних вредности (шта је добро или шта је лоше, шта треба да буде или шта не треба да буде), упоређује различите системе, образлаже морална начела и вредности логиком моралног закључивања. (одговара на питање *Како треба да живим?*)

Етично понашање - дозволити да у нама доминирају поштовање, разумевање, захвалност, сасећање и брига за друге, а не егоцентрични, себични, похлепни ставови пуни предрасуда, сумњичавости или агресивности.

Одговорност - подразумева да појединац одговара за оно што је урадио, да је спреман да сноси последице за учињено, поправи или надокнади евентуалну штету насталу чињењем или нечињењем. Одговорност је превасходно спремност да се промишља о сопственим поступцима и чиновима и њиховим последицама.

Интегритет – када особа говори онако како мисли и понаша као што мисли и говори. Води рачуна о другима и њиховим потребама, помаже онима којима је потребно. Говори истину и преузима одговорност за оно што мисли, осећа и чини.

Кодекс понашања - означава скуп прописа, односно начела у професионалном понашању.

Државни службеник - особа која као редовно занимање обавља послове из делокруга државних органа који су утврђени Уставом, законом или другим прописима донетим на основу закона.

Одговорно лице - физичко лице коме је законски или фактички поверен одређени круг послова у правном лицу, као и лице које је овлашћено, односно за које се може сматрати да је овлашћено да поступа у име правног лица.

Имовинска карта - извештај са подацима о пословима које функционери обављају професионално или непрофесионално, о осталим пословима односно делатностима које обављају, о делатностима које су обављали непосредно пре ступања на тренутну дужност и са подацима о њиховој имовини, имовини њиховог брачног друга и малолетне деце.

Нулта толеранција на корупцију - реаговање на сваки облик корупције без обзира на висину стечене користи и положај лица које је корумпирено, односно спровођење законског поступка без обзира на висину стечене користи извршењем коруптивних казнених дела.

Транспарентно деловање - оно деловање које је транспарентно за јавност, дакле видљиво, схватљиво, јасно.

Тајна - податак који је законом или другим прописом или општим актом надлежног органа донет на основу закона, одређен као државна тајна, чијим откривањем би настушиле штетне последице за национални интерес Републике Србије.

Поклон – дефинисан је као новац, ствари, без обзира на њихову вредност. По својој природи је амбивалентан. Успоставља људску солидарност, али и надмоћ онога који дарује над примаоцем.

Мито - дар у облику новца или вредне ствари који неко даје да би на основу тога остварио неку потребу, интерес или привилегију коју не може да задовољи на законит начин. Мито се даје онима од којих зависи реализација потребе, интереса или привилегије.

Прање новца - подразумева предузимање радњи којима се прикрива прави извор новца или друге имовине за коју постоји сумња да је прибављена на незаконити начин у земљи или иностранству.

VI ЗАКЉУЧАК

Не сеци грану на којој седиш.

Овај Приручник има превасходно едукативну и превентивну улогу у разоткривању и борби против корупције, као и подстицање свести запослених о томе колико је корупција опасна појава према којој не смејмо бити равнодушни, нити да је прећуткујемо. Он такође има подстицајну улогу када је реч о активном и одговорном односу у борби против корупције, како бисмо је свели на најмању меру.

Само доношење оваквих докумената није доволјно за промену стања већ је потребна њихова примена. Такође је потребно да заједнички приступимо решењу проблема, скупимо снагу и уложимо енергију ако желимо боље друштво.

Нулта толеранција на корупцију је став и акција „Србија Воз“ а.д. која се очекује како од највишег руководства Друштва тако и од свих запослених. Бити поштен, праведан, не преварити, не злоупотребити прилику без обзира на професионалне и личне падове и успехе, без обзира на функцију, јер све буде и прође а интегритет остаје.

* * *

Референце: Интерна обука за тренере “Етика и интегритет у јавном сектору“ (Агенција за борбу против корупције), Академија за професионалце из области етике и усклађености, Константин Паликарски „Узроци, последице, превенција“.

Повереник за етику

Славица Анић

Садржај

Акционарско друштво за железнички превоз робе „Србија Карго”

Програм оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад у акционарском друштву за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд	1
Упутство о превентивним мерама за безбедан и здрав рад на висини приликом вршења контроле пломби на крову кола - цистерни на индустриском колосеку Рафинерије нафте Панчево - у блоку прерада - НИС а.д. Нови Сад	5
Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд	22

Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија Воз”

Приручник за едукацију запослених у Акционарском друштву за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд о остваривању нулте толеранције на корупцију у Републици Србији	23
--	----

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

Издаје: „Железнице Србије“ акционарско друштво

Уредник службених гласила: Весна Гојић Вучићевић

Уредништво: Медија центар „Железнице Србије“, Немањина 6, Београд

Телефон: 011/3618-344, ЖАТ: 369 и 13-69

Штампа: д.о.о. „КОМАЗЕЦ“, Инђија